

KLASA.: 611-05/25-10/02

UBROJ: 2170-1-34-04/1-25-3

Muzejski dokumentacijski centar

Ilica 44

10000 ZAGREB

PREDMET:

PREDMET: IZVJEŠTAJ O IZVRŠENJU PROGRAMA MATIČNE DJELATNOSTI POMORSKOG I POVIJESNOG MUZEJA HRVATSKOG PRIMORJA RIJEKA U MUZEJU GRADA UMAGA

8. 10. 2025.

Dana 8. listopada zajedno s kolegom Lukom Strašekom odlazimo u Muzej grada Umaga radio obavljanja poslova matičnosti II. razine.

Gradski muzej Umag:

Zaposlenike muzeja čine v. d. ravnateljica (visa kustosica i restaurator) Biljana Bojić, prof. likovne kulture-restaurator, visa kustosica pedagoginja Barbara Crnbori i kustosica etnologinja Sunčana Dežjot. Kolegice Biljana Bojić i Barbara Crnbori zaposlene su na puno radno vrijeme a kolegica Sunčana Dežjot na pola radnog vremena.

1. Povijest muzeja:

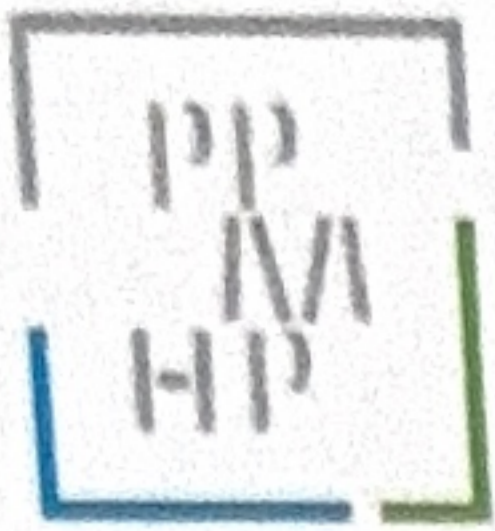
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA PRIMORJE-GORSKI KOTAR COUNTY

POMORSKI I POVIJESNI MUZEJ HRVATSKOG PRIMORJA RIJEKA MARITIME AND HISTORY MUSEUM OF THE CROATIAN LITTORAL RIJEKA

TRG RICCARDA ZANELLE 1, HR – 51000 RIJEKA, CROATIA, TEL.: +385 (0)51 213 578, 553 666, FAX: +385 (0)51 213 578

E – MAIL: UPRAVA@PPMHP.HR, URL: HTTP://WWW.PPMHP.HR

OIB: 06230677933 / IBAN: HR2224020061100109709 / BIC: ESBCHR22

Muzej je smješten u srednjovjekovnoj kuli poznatoj kao biskupska palača, a nalazi se na samom kraju malenog poluotoka na kojem leži stari grad. Kula je sagrađena početkom 14. stoljeća služeći kao utvrda za obranu grada s morske strane, a smatra se najstarijim povijesnim objektom u upotrebi u Umagu. Muzej grada Umaga otvoren je tek 1976. i isprva je sadržavao tek malu zbirku kamenih spomenika te povremeno priređivao galerijske postavbe.

Muzej je samostalno izdvojen kao pravna osoba od 2000. godine i danas djeluje na tri lokacije.

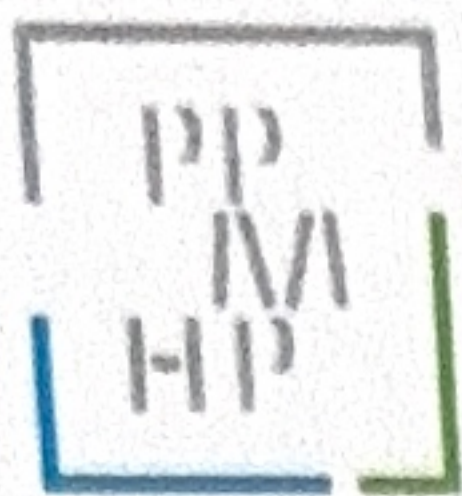
U nekadašnjoj srednjovjekovnoj kuli iz 14. st. gdje je bio stalni postav lapida, danas ima stalni postav o pronađenom drvenom šivanom brodu iz razdoblja željeznog doba, 12.-10 st. prije Krista. Kroz Europski projekt Lokalne akcijske grupe u ribarstvu Pinna Nobilis (FLAG-a) napravljena je replika broda uz multimedijalni prikaz morskog dna i lokacije, a originalni brod nakon što je bio dvije godine na desalinizaciji odveden je u Francusku na daljnju restauraciju.

2. Projekti i izložbeni prostor:

Treći kat palače muzeja posvećen je prikazima realizacije projekta o Gruama, (2023.) drvenim brodskim dizalicama za manje barke pretežno batane na području Umaga i Savudrije koja je opremljena i modernim audiovizualnim pomagalicama. U prizemlju palače održavaju se povremene izložbe. Gruje su obnovljene preko projekta "grue" s ciljem identifikacije, očuvanja, valorizacije, promocije i prijenosa jedinstvenog umijeća gradnje i spremanja barki na drvene dizalice.

Pored projekta o gruama djelatnici muzeja su od 2020. do danas sudjelovali i u projektu Sapore di Mare- S okusom mora, također financiran kroz EU projekt Lokalne akcijske grupe u ribarstvu Pinna Nobilis (FLAG-a) unutar kojeg je realiziran bogato opremljen katalog. Projekt „S okusom mora“ (2023.) provodio se kroz niz interdisciplinarnih aktivnosti koje povezuju muzeologiju, etnologiju, gastronomiju i ribarstvo. Projekt je rezultirao izdavanjem prve ribarske kuharice Muzeja grada Umaga, koja je objavljena na četiri jezika (hrvatskom, talijanskom, engleskom i njemačkom). Pored tiskanog izdanja projekt ima i stranicu <https://s-okusom-mora.com>.

Knjiga „**S okusom mora - Sapore di mare**“ predstavlja dokumentirano kulinarsko naslijeđe umaške obale, s naglaskom na tradicijske ribarske recepte. Autorice, Biljana Bojić i Barbara Crnobori, istražile su i zabilježile recepture umaških domaćica, ribara i sjećanja *ezula* te analizirale arhivske podatke o ribarskoj prehrani.

Pored postava o brodu s lokaliteta Zambratija, (2023.) u stalnom postavu muzeja još ima kratak pregled povijesti umaškog priobalja u Antici s predmetima u vitrinama i multimedijanim prikazom.

Drugi prostor muzeja je prostor kustosa i ravnateljice na adresi Ernesta Miloša 24. U toj prizemnoj zgradi koju je muzeju dodijelio Grad Umag nalaze se uredi kustosa i ravnateljice, uz biblioteku muzeja i zaštitne ormare i ladičare za papirnatu građu, te dokumentaciju o povijesti muzeja i svakodnevne administrativne poslove.

Loša strana ovog prostora je nedovoljno mjesta, za samu knjižnicu, premalo ladičara i, uski prostori za djelatnike.

Također zgrada je imala problema i zbog štetočina, a i kod jakih kiša postoji opasnost od prodora vode kroz ulazna vrata u zgradu.

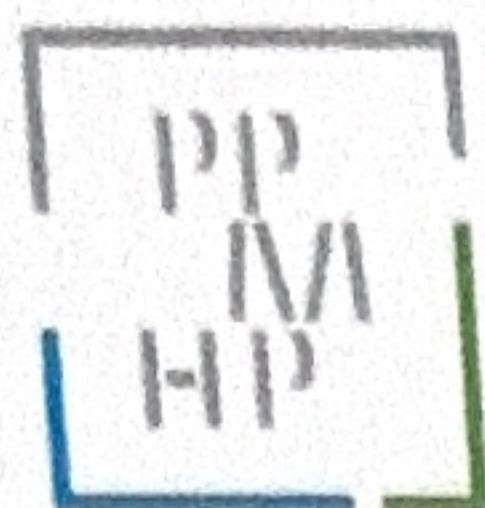
Djelatnici rade uz program M++ koji se koristi za vođenje primarne i sekundarne dokumentacije, a kod komunikacija s vanjskim korisnicima prilikom preuzimanja donacija ili otkupa redovito se nabavka nove građe uredno regulira ugovorima.

Pored programa M++ muzej je tehnički opremljen i za poslove skeniranja građe i dokumentacija, no ostao je problem nekadašnjih inventarnih knjiga koje nisu digitalno obrađene, uvezane, isprintane.

Građa je nasljeđena od nekadašnjeg muzeja koji je bio u sastavu Pučkog otvorenog učilišta Umag.

Nedostatak je svakako nepostojanje dovoljnog broja muzejskog osoblja, poput dokumentarista i muzejskog tehničara, također i u doglednoj budućnosti možda i fotografa, a potreba je prvenstveno zbog bogate arheološke građe čitavog umaškog područja za još jednim kustosom arheologom.

Nedostatak dokumentarista očekivano rezultira nepotpunom sekundarnom dokumentacijom, točnije fototekom, zapisima o izložbama, evidencijom stručnog rada, izdavačke djelatnosti itd., ali i neažurnim vođenjem knjige izlaska.

Muzej koristi zastarjeli program muzejske dokumentacije M++ za koji postoji novija verzija Modulor te se snažno preporučuje da muzej zatraži od osnivača sredstva za noviju i napredniju inačicu Modulor.

U primarnoj muzejskoj dokumentaciji nedostaju procjene vrijednosti predmeta što je problem s kojim se sureću mnogi muzeji.

Također trenutno muzej ima nedostatak restauratorskog osoblja i radionice, pa te potrebe povremeno upotpunjava u suradnji s drugim institucijama na području Istarske županije.

Novim Statutom muzeja, ukinuti su odjeli te je muzej podjeljen na zbirke:

3. Zbirke muzeja:

Muzej grada Umaga danas ima sljedeće zbirke: Etnografska zbirka, Zbirka Lucija Šmitran (etno-povijesna), kulturno-povijesnu, koje vodi kolegica Dežjot; likovnu zbirku, zbirku fotografija i razglednica, zbirka plakata, zbirka turizma, koje vodi kolegica Bojić, zbirku kamenih spomenika- lapida, arheološku, numizmatičku, zajedno vode kolegice Dežjot i Bojić, te zbirke fiskulture i sporta i zbirka lovstva, koje vodi kolegica Barbara Crnobori.

Zbirke muzeja:

Arheološka, broj predmeta; Broj predmeta 5750

Numizmatička; broj predmeta, 179

Zbirka kamenih spomenika: 38

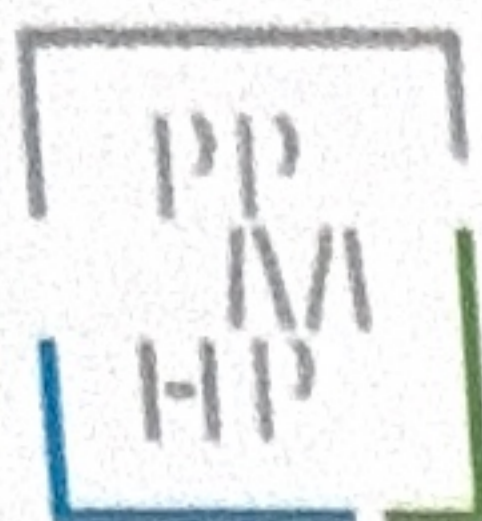
Etnografska: 78

Zbirka Lucija Šmirtan; 77

Likovna zbirka: 58

Zbirka fotografija: 250

Zbirka razglednica: 360

Zbirka plakata: 50

Zbirka turizma: 86

Kulturno-povijesna: 35

Fiskulture I sporta: 40

Zbirka lovstva: 36

4. Čuvaonice Muzeja:

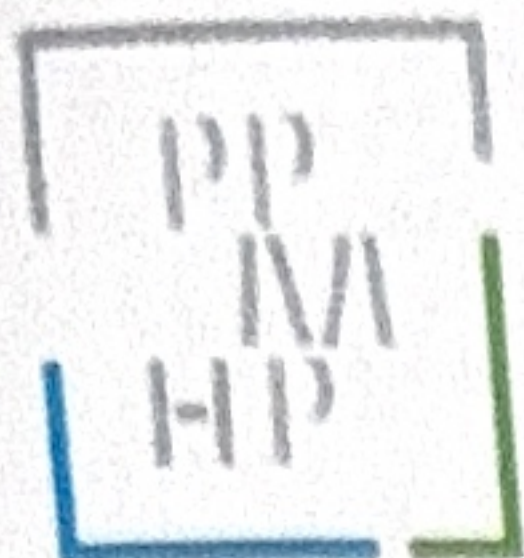
Muzej posjeduje dio depoa u zgradi uprave na adresi Ernesta Miloša 24, u kojima je smješteno unutar metalnih ladičara građa uglavnom papirnata, u metalnim ormarima zbirke fotografija, razglednica, turizma, lovstvo, fiskulture i sporta, Zbirka Lucija Šmirtan te dokumentacija muzeja. Na policama i u metalnom sefu smješten je manji dio arheološke građe i numizmatika. Postoji također puno obimnija čuvaonica izvan muzeja u nekadašnjoj zgradi PIK-a. koja je dodijeljena muzeju od strane Grada Umaga.

U njoj su pohranjeni predmeti ostalih zbirki, poput kamene građe nekadašnje zbirke lapida koja se nalazila prethodno u postavu muzeja na obali, a tu su u posebnim drvenim kutijama (15 komada) pohranjene dislocirane freske i fragmenti fresaka iz Vile Rustice s arheološkog lokaliteta Katoro iz rimskog doba, te u 35 plastičnih kutija freske iz crkvice sv. Martina iz 11. stoljeća. Prostor je relativno suh, no zbog raznorodne građe potrebno je što prije naglasiti osnivaču potrebu nabavke odvlaživača i ovlaživača. Također i uređaja za mjerenje temperature i vlage. Problem ove čuvaonice je velika toplina u unutrašnjem prostoru u ljetnim mjesecima, nepostojanje uv folija na staklima, te je dosta otežan rad za osoblje.

Pored kamene građe iz arheološke zbirke u toj su čuvaonici pohranjena sva građa s arheoloških istraživanja koja su se provodila u zadnjih 20-tak godina (sortirano kao studijske zbirke) i ostalih zbirki, većih dimenzija, uglavnom od metala i drva, a Muzej je donedavno dobio donacijom i bogatu kolekciju predmeta iz povijesti umaškog rukometnog sporta, te osobne predmete obitelji Pozzecco koji također zahtijevaju poseban smještaj.

Zaključak:

Temeljem uvida u primarnu muzejsku dokumentaciju, u programu M ++, stanja s inventarnim knjigama, uvida u načinu smještaja građe u čuvaonicama i stalnom postavu u palači muzeja koji je obnovljen, prezentacijom o lokalitetu antičkog broda s Zambratije, te prikazom čuvanja

tradicijskih barki preko projekta o Gruama, možemo zaključiti da djelatnice muzeja daju maksimum u zadanim uvjetima. Prezentirana građa o pomorskoj povijesti i izložbeni prostor je trenutno najbolje organiziran dio muzeja, dok postoje nedostaci u pomanjkanju osoblja, uredima za osoblje te čuvaonicama.

Kako muzej nema zaposleno dovoljno osobito pomoćnog stručnog osoblja, koji bi bili na pomoći kustosima i ravnateljici, potrebno je što prije staviti u program njihovo zapošljavanje da bi na taj način muzej još bolje mogao pohranjivati, restuarirati i prezentirati građu. Djelatnice muzeja aktivno sudjeluju i u pripremi radionica za učenike školskog uzrasta, a također i unatoč nedostatka ostalog stručnog osoblja Muzej je vidljiv i na društvenim mrežama i sličnim programima.

Nikša Mendeš, muzejski savjetnik

matičar 2. razine za povijesnu građu

N. Mendeš